

Glommens og Laagens Brukseierforening
Postboks 1209,
2605 LILLEHAMMER

Vår dato: 30 OKT 2012

Vår ref.: NVE 201202206-7 kv/inh

Arkiv: 315/DHZ2

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Ingrid Haug

Vedtak om revisjon av konsesjonsvilkår for Veo-overføringen i Lom og Vågå kommuner, Oppland fylke

NVE viser til krav fra Lom og Vågå kommuner og vedtar at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon i medhold av vassdragsreguleringsloven. Revisjonssaken gjelder vilkårene for overføring av Veo til Tesse gitt ved kgl. res. av 22. april 1960.

Innkomne krav

Vi viser til brev og krav fra Lom kommune datert 26.03.2012 og Vågå kommune datert 09.05.2012. Kravene gjelder revisjon av vilkår for konsesjon gitt ved kgl. res. av 22. april 1960: Tillatelse for A/S Eidefoss til å overføre Veo til Tessevassdraget i Oppland fylke. Tillatelsen ble overført til GLB ved kronprinsregentens res. av 21. oktober 1983.

Revisjonens formål

Vi viser til at hovedformålet med en revisjon er å bedre miljø- og naturforholdene ved å avbøte ulemper og negative virkninger ved utbyggingen. Bestemmelser i konsesjonen om høyeste og laveste regulerte vannstand (HRV og LRV) samt overføringer kommer ikke inn under hva som kan revideres. Revisjonen åpner imidlertid for å vurdere endring i blant annet manøvreringspraksis, minstevannslipp, biotopjusterende tiltak og utsetting av fisk.

NVE vil i sin behandling følge OEDs "Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner" av mai 2012.

Kravene

Lom kommune påpeker i sitt brev av 26.03.2012 at overføringen til Smådalen har medført store miljøkonsekvenser med store sår i landskapet, tilslamming og oppfylling av Smådalsvatni og store negative konsekvenser for fiskebestanden i Tesse. Både Smådøla som gyteelv, og Tesse som fiskevatn, har fått sterkt redusert verdi som følge av Veo-overføringen. Lom kommune mener følgende hovedelement må få fokus i revisjonssaken med tanke på miljøkonsekvenser og vurdering av avbøtende tiltak:

- Virkninger på fiskebestanden i Tesse og Smådøla
- Markant landskapsinngrep i Smådalen
- Tilslamming og oppfylling av Smådalsvatni

Kommunen påpeker også at overføringa er nær knyttet til Tessereguleringene og finner det svært uheldig at det ikke ble lagt opp til en samordning av revisjonene.

Vågå kommune skriver i brev av 09.05.2012 at det i hovedsak er Lom kommune som har de største virkningene knyttet til Veo-overføringen, men at Vågå også blir berørt. De viser til de samme problemene som Lom kommune har påpekt. Det påpekes også at overføringen fra Veo til Tesse har medført lav vannføring og tørlegging av Veo i perioder. Og det vises til at det ikke er satt krav til minstevannføring i Veo. Også Vågå kommunen synes det er uheldig at Veo-overføringen ikke er sett i sammenheng med revisjon av Tessereguleringene.

Kommentarer fra konsesjonær

GLB har i brev av 13.09.2012 kommentert de innkomne kravene. GLB mener det i dag foreligger tilstrekkelige hjemler for å pålegge regulanten tiltak i forhold til de kravene som er reist av Lom kommune. Når det gjelder kravene fra Vågå kommune mener GLB at disse ikke tilfredsstiller de nylig vedtatte retningslinjene for revisjon av konsesjonsvilkår som sier at kravene skal være tilstrekkelig begrunnet.

GLB har i sine merknader gått igjennom hva som finnes av dokumentasjon rundt temaene som ligger til grunn for revisjonskravene, hva som allerede finnes av hjemmelsgrunnlag i eksisterende konsesjon og hvor det kan være behov for ytterligere utredninger/dokumentasjon.

GLB mener kunnskapsgrunnlaget om fiskebestanden i Tesse og i Smådølas nedre del må ansees som god, mens kunnskapen er dårligere for elvestrekningen fra Smådalsvatni og ned til det planlagte inntaket for Smådøla kraftverk. Det blir gjennomført en fiskeundersøkelse på denne elvestrekningen sommeren/høsten 2012. Habitattiltak i Smådøla ansees å være mest aktuelt i den nedre delen (nedstrøms utløpet fra et framtidig Smådøla kraftverk).

GLB viser til at det er flere muligheter for gjennomføring av avbøtende tiltak i forhold til landskapsinngrepet som Veo-overføringen representerer i Smådalen og i forhold til å redusere videre tilslamming /gjenfylling av Smådalsvatni. De mener det bør utarbeides egne planer for gradvis istandsetting av massetippområdet i Smådalen og for erosjonssikring og utforming av elveløpet fra utløpet av overføringstunellen og ned til innløpet i Smådalsvatni.

Når det gjelder O/U potensialet viser GLB til mulig utbygging av fallet fra utløpet av Veo-overføringen, men at dette per i dag ikke er aktuelt å realisere på grunn av både økonomiske og miljømessige forhold.

NVEs vurdering og konklusjon

Det er NVEs syn at det ved en vilkårsrevisjon skal legges vekt på miljøforbedrende tiltak. NVE mener at de miljømessige virkningene som er tatt opp i kravene fra kommunene påvirker allmenne interesser som ligger innenfor det som kan ivaretas gjennom konsesjonsvilkårene. Behovet for slike vilkår vurderes etter vårt syn best gjennom en revisjonsprosess. Dette gjelder blant annet vurdering av behov for minstevannføring i Veo, konsekvenser som følge av erosjon av elveløpet spesielt fra utløpet av overføringstunellen og ned til innløpet i Smådalsvatni, tilslamming og gjengroing av Smådalsvatni, og virkninger på fiskebestanden i Smådøla og Tesse.

Forhold som skal belyses gjennom revisjonsprosessen er først og fremst forhold som direkte påvirkes av Veo-overføringen. Forhold som tidligere er belyst gjennom de nylige reviderte vilkårene for

Tessereguleringen, og søknaden om bygging av Smådøla kraftverk som ligger til behandling i OED, skal ikke være gjenstand for revisjon. Det vil likevel være en gråsone her og NVE ser det som en fordel at disse sakene behandles så nært i tid som mulig med tanke på en helhetlig gjennomgang av vassdraget og mest mulig like og oppdaterte vilkår.

Både Lom og Vågå kommune mener det er uheldig at revisjon av vilkår for Veo-overføringen ikke ble samordnet med revisjon og fornyelse av Tessereguleringen. Lom og Vågå kommuner har tidligere påpekt at erosjonsskadene i Tesse for alvor tok til når Veo-overføring ble satt i drift på 1960 tallet (jf. uttalelser i forbindelse med Tessereguleringen). NVE viser til at revisjonstidspunktet på disse sakene var langt fra hverandre i tid, og under arbeidet med Tessereguleringen var det således ikke aktuelt å avvente eller fremme noen helhetlig revisjon i denne saken. Det var på det tidspunkt heller ikke fremmet noen konkrete krav når det gjelder konsesjonen for Veo-overføringen. I henhold til departementets bemerkninger i kgl.res. av 01.11.2011 for fornyet og revidert konsesjon for Tessereguleringen må en fremtidig revisjon av Veo-overføringen tilpasses de vilkår som er satt i den nye konsesjonen. En revisjon av vilkårene for Veo-overføringen vil således være en god mulighet til å modernisere eksisterende vilkår og samtidig få vilkårssettet mest mulig tilpasset de andre konsesjonene i vassdraget.

Når det gjelder krav knyttet til økonomiske vilkår (konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og næringsfond) og krav knyttet til privatrettslige forhold omfattes disse normalt ikke av en vilkårsrevisjon.

Med grunnlag i vurderingene over vedtar NVE at det skal gjennomføres en vilkårsrevisjon etter vassdragsreguleringslovens § 10 nr. 3. Revisjonssaken gjelder vilkårene for konsesjonen gitt ved Kongelig resolusjon av 22. april 1960: Tillatelse til å overføre Veo til Tessevassdraget i Oppland fylke.

Vedtaket om igangsetting av en revisjon av vilkår kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes gjennom NVE.

Videre saksgang

NVE ber om at GLB utarbeider et revisjonsdokument i tråd med mal for revisjonsdokument som finnes i vedlegg 2 i OEDs "Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner". Retningslinjene ligger i sin helhet på våre hjemmesider.

Ved utarbeidelse av revisjonsdokumentet skal man legge vekt på de forholdene som fremgår av kravdokumentene. Ved behov for ytterligere presisering og prioritering av kravene bør dette skje i dialog mellom kravstillerne, GLB og NVE med formål å få frem et best mulig underlag for revisjonsdokumentet. Dersom det er aktuelt å samordne opprustnings- og utvidelsesprosjekter med revisjonen må den videre prosessen rundt dette avklares i dialog med kravstillerne og NVE før utarbeidelse av revisjonsdokumentet.

Revisjonsdokumentet skal sendes til NVE for kvalitetskontroll før det kan endelig godkjennes og sendes på høring. Vi ber om at det lages et utkast til revisjonsdokument **innen 1. mai 2013** med en fremdriftsplan for ferdigstillelse av dokumentet. Ta gjerne kontakt med vår saksbehandler for å avklare innholdet i dokumentet.

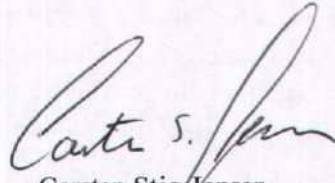
NVE vil sende revisjonsdokument til berørte parter for uttalelse. Dokumentet legges ut til offentlig ettersyn lokalt og på internett, og kunngjøres i lokalpressen. Det vil etter høringen bli foretatt en befarings i området, ev. også avholdt møte med kommunene. NVE skal etter dette gi sin innstilling til Olje- og energidepartementet.

For nærmere informasjon om saksbehandlingen viser vil til OEDs "Retningslinjer for revisjon av konsesjonsvilkår for vassdragskonsesjoner" og til NVEs hjemmesider (<http://www.nve.no/Konsesjoner/Vannkraft/Revisjon-av-vilkaar/>).

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Kopi: Lom kommune, Midtgard, 2688 LOM
Vågå kommune, Edvard Storms v. 2, 2680 VÅGÅ
Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks, 2626 LILLEHAMMER
Oppland fylkeskommune, Postboks 988, 2626 LILLEHAMMER
Vårdalen grunneigarlag, v/ Sylfest Ødegård, 2685 GARMO